SỞ Y TẾ KHÁNH HÒA **TRUNG TÂM Y TẾ THỊ XÃ NINH HÒA**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: 15229 /QĐ-YTNH	*Ninh Hòa, ngày 06 tháng 12 năm 2022*

QUYẾT ĐỊNH
Về việc ban hành Quy trình kỹ thuật chăm sóc vệ sinh cá nhân người bệnh nặng, người bệnh chăm sóc cấp I

GIÁM ĐỐC TRUNG TÂM Y TẾ NINH HÒA

Căn cứ Quyết định số 2197/QĐ-UBND, ngày 03 tháng 8 năm 2018 của Ủy ban nhân dân tỉnh Khánh Hòa về việc tổ chức lại Trung tâm Y tế thị xã Ninh Hòa trên cơ sở sáp nhập Trung tâm dân số - Kế hoạch hóa gia đình thị xã Ninh Hòa vào Trung tâm Y tế thị xã Ninh Hòa;

Căn cứ Thông tư số 31/2021/TT-BYT, ngày 28/12/2021 của Bộ Y tế về việc Quy định hoạt động điều dưỡng trong bệnh viện;

Căn cứ Thông tư 19/2013/TT-BYT ngày 12/7/2013 của Bộ Y tế về việc Hướng dẫn thực hiện quản lý dịch vụ khám bệnh, chữa bệnh tại bệnh viện;

Căn cứ Quyết định số 6858/QĐ-BYT, ngày 18/01/2016 của Bộ Trưởng Bộ Y tế về ban hành Bộ tiêu chí đánh giá chất lượng Bệnh viện Việt Nam.

Theo đề nghị của Hội đồng Điều dưỡng Trung tâm Y tế thị xã Ninh Hòa.

QUYẾT ĐỊNH:

Điều 1. Ban hành kèm theo Quyết định này là 05 Quy trình kỹ thuật chăm sóc người bệnh gồm có:

- Quy trình kỹ thuật chăm sóc răng miệng thông thường;
- Quy trình kỹ thuật chăm sóc răng miệng đặc biệt;
- Quy trình kỹ thuật rửa mặt cho người bệnh;
- Quy trình kỹ thuật gội đầu cho người bệnh tại giường;
- Quy trình kỹ thuật tắm cho người bệnh nặng tại giường.

Điều 2. Quy trình chăm sóc người bệnh ban hành kèm theo Quyết định này được áp dụng tại các đơn vị trực thuộc Trung tâm Y tế thị xã Ninh Hòa. Quyết định này thay thế cho Quyết định số 156/QĐ-YTNH ngày 22/5/2019 của Giám đốc Trung tâm Y tế thị xã Ninh Hòa.

Điều 3. Các khoa, phòng và đơn vị có liên quan chịu trách nhiệm thi hành Quyết định này kể từ ngày ký./.

Nơi nhận: - Như Điều 3; - Lãnh đạo TTYT (VBĐT); - Hội đồng điều dưỡng (VBĐT); - Phòng KHNV (theo dõi); - Lưu: VT, ĐD.	**GIÁM ĐỐC** TRUNG TÂM Y TẾ THỊ XÃ NINH HÒA **Trịnh Tiến Khoa**

SỞ Y TẾ KHÁNH HÒA **TRUNG TÂM Y TẾ THỊ XÃ NINH HÒA**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

QUY TRÌNH
KỸ THUẬT CHĂM SÓC RĂNG MIỆNG THÔNG THƯỜNG

(Ban hành kèm theo quyết định số 15229/QĐ-YTNH ngày 06 tháng 12 năm 2022 của Giám đốc Trung tâm Y tế Ninh Hòa)

I. MỤC ĐÍCH

- Giúp người bệnh thoải mái, dễ chịu, ăn ngon.
- Chống nhiễm khuẩn trong trường hợp có tổn thương ở miệng.
- Đảm bảo răng miệng luôn sạch sẽ và ướt giúp ngăn ngừa nhiễm khuẩn và các bệnh về răng miệng.

II. CHỈ ĐỊNH

Tất cả người bệnh tỉnh táo nhưng không đi lại được.

III. CHUẨN BỊ

1. Người bệnh

- Làm công tác tư tưởng, báo và giải thích cho người bệnh rõ.
- Đỡ người bệnh ngồi dậy, thõng chân xuống giường hoặc cho nằm đầu cao, mặt nghiêng về phía điều dưỡng viên.
- Choàng khăn bông qua cổ người bệnh.
- Đặt khay quả đậu dưới cằm (nếu người bệnh ngồi) hoặc dưới má (nếu người bệnh nằm).

2. Dụng cụ

- Bàn chải đánh răng.
- Kem đánh răng.
- Khăn mặt.
- Cốc nước súc miệng.
- Khay quả đậu.

3. Địa điểm tiến hành

Tiến hành tại giường người bệnh

IV. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH:

- Làm ướt bàn chải và bôi kem.
- Đưa nước và bàn chải cho người bệnh.
- Hướng dẫn người bệnh tự đánh răng: Chải hàm trên, hàm dưới, mặt ngoài, mặt trong (hàm trên từ trên xuống, hàm dưới từ dưới lên).
- Cho người bệnh súc miệng thật sạch.
- Lau miệng và cho người bệnh nằm lại thoải mái.
- Rửa sạch bàn chải, thu dọn dụng cụ.
- Trong khi chăm sóc răng miệng nên giáo dục về vệ sinh răng miệng cho người bệnh.

V. ĐÁNH GIÁ, GHI HỒ SƠ VÀ BÁO CÁO

- Ngày, giờ chăm sóc răng miệng.
- Tình trạng răng miệng của người bệnh, Nếu có bất thường phải báo Bác sĩ.

VI. HƯỚNG DẪN NGƯỜI BỆNH VÀ GIA ĐÌNH

- Hướng dẫn cho người bệnh vệ sinh răng miệng hàng ngày.
- Khi có những dấu hiệu bất thường về răng miệng nên báo cho nhân viên y tế, không nên dùng thuốc mà không có sự hướng dẫn của Bác sĩ.

VII. TÀI LIỆU THAM KHẢO

Quyết định số 1108/2004/QĐ-BYT ngày 29/03/2004 của Bộ trưởng Bộ Y tế về việc ban hành "Hướng dẫn quy trình chăm sóc người bệnh tập II"./.

SỞ Y TẾ KHÁNH HÒA
TRUNG TÂM Y TẾ THỊ XÃ NINH HÒA

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

QUY TRÌNH
KỸ THUẬT CHĂM SÓC RĂNG MIỆNG ĐẶC BIỆT

(Ban hành kèm theo quyết định số 15229 /QĐ-YTNH ngày 06 tháng 12 năm 2022 của Giám đốc Trung tâm Y tế Ninh Hòa)

I. MỤC ĐÍCH

- Giúp người bệnh thoải mái, dễ chịu, ăn ngon.
- Chống nhiễm khuẩn trong trường hợp có tổn thương ở miệng.
- Đảm bảo răng miệng luôn sạch sẽ và ướt giúp ngăn ngừa nhiễm khuẩn và các bệnh về răng miệng.

II. CHỈ ĐỊNH

Áp dụng với người bệnh có răng giả, người bệnh nặng, mêm man, sốt cao, tổn thương ở miệng như gãy xương hàm, vết thương ở miệng.

III. CHUẨN BỊ

1. Người bệnh

- Làm công tác tư tưởng, báo và giải thích cho người bệnh hoặc người nhà rõ.
- Đặt người bệnh nằm, mặt nghiêng về một bên.
- Quàng khăn qua cổ, ngực, đặt khay quả đậu một bên má người bệnh.
- Nếu lưỡi trắng bôi ít glycerin và nước cốt chanh 15 phút trước khi chăm sóc. Môi khô nứt nẻ, xoa Vaselin 15 phút trước khi làm.
- Người bệnh có răng giả nên tháo ra và làm vệ sinh hàm riêng.

2. Dụng cụ: Nên quan sát tình trạng răng miệng để chuẩn bị dụng cụ.

- Cốc đựng dung dịch để súc miệng. Có thể dùng Natri clorua 0,9%.
- Cốc nước chanh và dung dịch Glycerin (2 phần bằng nhau để bôi môi, miệng).
- Cốc đựng răng giả.
- Gạc, bông cầu, tăm bông.
- Kẹp, đè lưỡi.
- Ống bơm hút nếu người bệnh không hớp được nước.
- Khăn mặt.
- Khay quả đậu.
- Vaselin, glycerin.
- Túi đựng bông bẩn.

3. Địa điểm tiến hành

Tiến hành tại giường người bệnh

IV. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH:

1. Chăm sóc người bệnh có răng giả

- Dùng gạc lót tay tháo răng giả đặt vào cốc, mang đi đánh rửa sạch và ngâm vào dung dịch sát khuẩn.

- Tiến hành các bước chăm sóc như chăm sóc răng miệng thông thường.
- Cho người bệnh súc miệng sạch.
- Lắp lại hàm giả cho người bệnh. Dặn người bệnh tháo răng giả trước khi đi ngủ.

2. Chăm sóc răng miệng cho người bệnh nặng và người bệnh mê man

- Đặt người bệnh nằm mặt nghiêng về một bên.
- Quàng khăn vào cổ người bệnh.
- Đặt khay quả đậu dưới má.
- Mở miệng người bệnh.
- Dùng kẹp gắp gạc củ ấu thấm vào dụng dịch NaCl đẳng trương lau sạch răng cho người bệnh: Lau hàm trên, hàm dưới, mặt trong, mặt ngoài. Thay gạ lau vòm miệng mặt trên dưới lưỡi, thay gạc và thấm dung dịch lau nhiều lần cho đến khi sạch.
- Bôi Vaselin vào môi người bệnh để chống khô môi.
- Bỏ khay quả đậu, tháo bỏ khăn bông.
- Đặt người bệnh nằm lại tư thế thoải mái.
- Thu dọn dụng cụ và xử lý theo đúng quy định.

V. ĐÁNH GIÁ, GHI HỒ SƠ VÀ BÁO CÁO

- Ngày, giờ chăm sóc răng miệng cho người bệnh.
- Tình trạng răng miệng của người bệnh, Nếu có bất thường phải báo Bác sĩ.

VI. HƯỚNG DẪN NGƯỜI BỆNH VÀ GIA ĐÌNH

- Hướng dẫn cho người bệnh và gia đình thường xuyên giữ gìn vệ sinh răng miệng theo sự hướng dẫn của nhân viên y tế.
- Khi có dấu hiệu bất thường về răng miệng nên báo cho nhân viên y tế, không nên dùng thuốc mà không có sự hướng dẫn của Bác sĩ.

VII. TÀI LIỆU THAM KHẢO

Quyết định số 1108/2004/QĐ-BYT ngày 29/03/2004 của Bộ trưởng Bộ Y tế về việc ban hành "Hướng dẫn quy trình chăm sóc người bệnh tập II"./.

SỞ Y TẾ KHÁNH HÒA
TRUNG TÂM Y TẾ THỊ XÃ NINH HÒA

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

QUY TRÌNH
KỸ THUẬT RỬA MẶT CHO NGƯỜI BỆNH

(Ban hành kèm theo quyết định số 15229 /QĐ-YTNH ngày 06 tháng 12 năm 2022 của Giám đốc Trung tâm Y tế Ninh Hòa)

I. MỤC ĐÍCH

Rửa mặt cho người bệnh làm sạch mắt, mũi, tai, cổ, gáy cho người bệnh giúp họ thấy thoải mái, dễ chịu.

II. CHUẨN BỊ

1. Người bệnh:

- Báo cho người bệnh biết việc sắp làm.
- Đặt người bệnh tư thế thuận tiện.

2. Dụng cụ:

- 2 chậu nước sạch, ấm.
- Khăn mặt, xà phòng, khay quả đậu.
- Dao cạo râu (nếu người bệnh nam có nhu cầu cạo râu).
- Bông để lấy dỉ mũi cho người bệnh co nhiều dỉ cứng.
- Glycerin để tẩm vào bông.

III. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH

- Mang dụng cụ đến bên giường người bệnh.
- Báo cho người bệnh việc sắp làm và hỏi nhu cầu người bệnh.
- Hỏi thăm người bệnh, động viên, an ủi để biết được ý muốn của người bệnh.
- Vò khăn mặt và cuốn vào 4 ngón tay.
- Lau mắt cho người bệnh từ góc trong ra.
- Vò sạch lại khăn cuốn vào tay.
- Lau mặt: Từ trán, hai má, quanh miệng, cằm, cổ, gáy.
- Vò lại khăn lau mặt một lần nữa cho sạch (nếu người bệnh là nam giới cần cạo râu phải quan sát và hỏi ý kiến người bệnh, giúp người bệnh cạo râu).
- Lau ẩm vùng có râu, xoa xà phòng, làm mềm da và chân râu.
- Cạo râu cho người bệnh.
- Cho người bệnh về tư thế thoải mái.
- Thu dọn dụng cụ, rửa sạch cất vào nơi quy định.

IV. TÀI LIỆU THAM KHẢO

Điều dưỡng cơ bản 1, nhà xuất bản Y học hà Nội 2007./.

SỞ Y TẾ KHÁNH HÒA
TRUNG TÂM Y TẾ THỊ XÃ NINH HÒA

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

QUY TRÌNH
KỸ THUẬT GỘI ĐẦU CHO NGƯỜI BỆNH TẠI GIƯỜNG

(Ban hành kèm theo quyết định số /QĐ-YTNH ngày 06 tháng 12 năm 2022 của Giám đốc Trung tâm Y tế Ninh Hòa)

I. MỤC ĐÍCH

- Làm sạch tóc và da đầu người bệnh giúp người bệnh dễ chịu, thoải mái.
- Phòng chống các bệnh về tóc và da đầu.
- Kích thích tuần hoàn vùng đầu.

II. CHỈ ĐỊNH, CHỐNG CHỈ ĐỊNH

1. Chỉ định

Người bệnh nằm lâu tại chỗ không tự gội đầu được.

2. Chống chỉ định

Những người bệnh đang trong tình trạng nặng, người bệnh sốt cao.

III. CHUẨN BỊ

1. Người bệnh:

- Báo cho người bệnh biết việc sắp làm.
- Kiểm tra mạch, nhiệt độ, huyết áp.
- Đặt người bệnh tư thế thuận tiện.

2. Dụng cụ:

- Chậu đựng nước ấm.
- Ca múc nước
- Khăn bông nhỏ 1 chiếc.
- Khăn bông to 2 chiếc.
- Máy sấy tóc.
- Kim băng.
- Mảnh nylon.
- Hai viên bông gòn.
- Khay quả đậu.
- Dầu gội đầu hoặc chanh, xà phòng.
- Lược chải tóc: lược thưa, lược mau.
- Thùng đựng nước bẩn.
- Máng chữ U có bọc nylon để dẫn nước chảy xuống thùng đựng nước bẩn.

IV. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH

- Báo cho người bệnh biết việc sắp làm.
- Mang dụng cụ đến giường người bệnh.
- Phủ nylon lên gối, giường người bệnh.

- Cho người bệnh nằm chéo trên giường đầu thấp hơn vai.
- Choàng một khăn bông ở cổ, ngực và một khăn che vai và lưng người bệnh.
- Nhét bông vào 2 lỗ tai người bệnh.
- Chải tóc: Chải từng nắm tóc nhỏ một và chải từ ngọn tóc đến chân tóc để tránh co kéo tóc quá nhiều gây đau đớn cho người bệnh.
- Đặt máng chữ U dưới đầu người bệnh, đầu dưới của máng đặt gọn vào thùng nước bẩn.
- Đổ nước ấm ướt đều tóc, xoa xà phòng.
- Chà sát khắp da đầu và tóc bằng những đầu ngón tay, tránh làm sây sát da đầu người bệnh.
- Dội nước lên tóc nhiều lần cho sạch.
- Xoa nước chanh lên tóc rồi dội nước lại cho sạch.
- Lấy khăn nhỏ lau mặt cho người bệnh, bỏ bông ở 2 lổ tai ra.
- Kéo khăn quàng ở lưng, vai, lau tóc cho người bệnh hoặc dùng máy sấy sấy tóc cho khô.
- Chải tóc cho người bệnh.
- Tháo máng cho vào thùng.
- Cho người bệnh nằm hoặc ngồi cho thoải mái.
- Sắp sếp lại giường cho gọn gàng.
- Thu dọn dụng cụ.

Những điểm cần lưu ý:

- Tránh để người bệnh bị nhiễm lạnh.
- Tránh làm xà phòng vào mắt và tai người bệnh.
- Trường hợp có vết thương ở đầu phải đắp gạc che và không làm ướt vết thương khi gội, gội trước khi thay băng vết thương.
- Hạn chế lắc lư đầu trong khi gội.
- Nếu vải trãi giường hoặc quần áo người bệnh bị ướt phải thay ngay sau khi gội.

V. ĐÁNH GIÁ, GHI HỒ SƠ VÀ BÁO CÁO

- Ngày giờ tiến hành gội đầu cho người bệnh.
- Tình trạng người bệnh.
- Những quan sát về tóc và da đầu người bệnh.
- Tên người thực hiện.

VI. HƯỚNG DẪN NGƯỜI BỆNH VÀ NGƯỜI NHÀ

Hướng dẫn người nhà người bệnh hàng ngày nên chải tóc cho người bệnh, nếu phát hiện những bất thường về tóc và da đầu phải báo nhân viên y tế.

VII. TÀI LIỆU THAM KHẢO

Quyết định số 1108/2004/QĐ-BYT ngày 29/03/2004 của Bộ trưởng Bộ Y tế về việc ban hành "Hướng dẫn quy trình chăm sóc người bệnh tập II"./.

SỞ Y TẾ KHÁNH HÒA
TRUNG TÂM Y TẾ THỊ XÃ NINH HÒA

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

QUY TRÌNH
KỸ THUẬT TẮM CHO NGƯỜI BỆNH NẶNG TẠI GIƯỜNG

(Ban hành kèm theo quyết định số 15229/QĐ-YTNH ngày 06 tháng 12 năm 2022 của Giám đốc Trung tâm Y tế Ninh Hòa)

I. MỤC ĐÍCH

- Giữ da luôn sạch sẽ, đem lại sự thoải mái cho người bệnh.
- Giúp sự bài tiết của da được dễ dàng.
- Phòng tránh được lở loét, nhiễm khuẩn qua da và các bệnh ngoài da.

II. CHỈ ĐỊNH, CHỐNG CHỈ ĐỊNH

1. Chỉ định

Tắm tại giường áp dụng trong trường hợp người bệnh không tự làm được như:
- Người bệnh nặng, phải nằm lâu trên giường không đi lại được.
- Người bệnh sau phẫu thuật, người bệnh gãy xương (đã ổn định mạch, nhiệt độ, huyết áp).

2. Chống chỉ định

- Người bệnh đang trụy mạch, đang sốc.
- Người bệnh đa vết thương.

III. CHUẨN BỊ

1. Người bệnh

- Kiểm tra mạch, nhiệt độ, huyết áp ổn định.
- Báo và giải thích cho người bệnh và gia đình để có thể phối hợp với điều dưỡng trong khi tắm.
- Giúp đỡ người bệnh những điều cần thiết như cho người bệnh đi đại tiểu tiện.

2. Dụng cụ:

- Quần áo sạch phù hợp với người bệnh.
- Thùng nước ấm, chậu, xà phòng.
- 2 khăn bông to
- 2 khăn bông nhỏ
- Bấm móng tay, kẹp Kocher, bông cầu.
- Bình phong, khăn đắp cho người bệnh.
- Vải trải giường, áo gối sạch, mảnh nylon.
- Thùng đựng đồ bẩn hoặc túi đựng đồ bẩn.
- Bô dẹt, khay quả đậu.

3. Địa điểm

Tại giường người bệnh, đảm bảo kín đáo, ấm áp.

IV. CÁC BƯỚC TIẾN HÀNH

- Đem dụng cụ đến bên giường người bệnh, đóng cửa sổ, tắt quạt (nếu có).
- Che bình phong kín giường người bệnh.
- Phủ khăn đắp lên người bệnh.

- Cởi quần áo dưới khăn đắp cho vào túi hoặc thùng đựng đồ bẩn.

- Dùng khăn rửa mặt cho người bệnh (như trong quy trình rửa mặt).

- Lau vai, cổ, gáy…

- Kéo khăn đắp để lộ phần tay.

- Trải khăn bông to dưới cẳng tay đến nách, lau nhiều lần bằng nước xà phòng, lau lại bằng nước sạch rồi lau khô. Tắm hai tay như nhau. Động tác tắm phải dứt khoát, hạn chế nước nhỏ xuống giường.

- Lót nylon đặt chậu nước lên trên gần sát người bệnh, cho 2 bàn tay người bệnh vào chậu nước rửa sạch lau khô. Có thể thay nước khi nước bẩn. Nếu móng tay dài, cắt móng tay cho người bệnh.

- Kéo khăn đắp để lộ ngực, bụng và hõm nách.

- Tắm ngực, bụng, lau hõm nách cho người bệnh bằng xà phòng, nước sạch, rồi lau khô. Người bệnh nữ phải chủ ý lau kỹ dưới vú, lau từng bên một cho người bệnh.

- Lót tắm nylon và khăn bông dọc theo lưng, mông, nghiêng người bệnh về một bên. Tắm lưng từ thắt lưng trở lên, tắm mông từ thắt lưng trở xuống, tắm sạch, lau khô.

- Đặt nylon và khăn từ cẳng chân đến bẹn, tắm cẳng chân, đùi, lau khô, tắm 2 chân như nhau.

- Lót nylon, đặt bô dẹt dưới mông người bệnh, rửa vùng hậu môn sinh dục.

- Mang chậu và xà phòng xuống cuối giường cho người bệnh nhúng chân vào chậu nước, dùng xà phòng rửa sạch, lau khô.

- Thay nước sạch.

- Cho người bệnh nằm nghiêng (có người đỡ) hoặc sấp, lót khăn dài theo lưng. Tắm lưng từ thắt lưng trở lên. Tắm mông từ thắt lưng trở xuống. Sau đó lau khô.

- Dùng cồn, bột tan xoa bóp vùng mông và lưng trước, sau đó đến các vùng khác.

- Cho người bệnh nằm lại thoải mái và mặc quần áo.

- Thay khăn trải giường, khăn đắp cho người bệnh.

- Sắp sếp lại ghế, tủ đầu giường gọn gàng, sạch sẽ.

- Thu dọn dụng cụ: Đồ vải gửi đi giặt. Các dụng cụ khác rửa bằng xà phòng nước sạch, lau khô cất vào nơi quy định.

Những điểm cần lưu ý:

- Tránh để người bệnh bị nhiễm lạnh trong suốt quá trình tắm.

- Động tác chà khăn khi tắm theo hình xoắn ốc.

- Tắm bên xa trước bên gần sau.

- Giữ người bệnh được kín đáo khi tắm, chỉ để lộ phần muốn tắm.

- Theo dõi phản ứng của người bệnh trong suốt quá trình tắm.

V. ĐÁNH GIÁ, GHI HỒ SƠ VÀ BÁO CÁO

- Ngày giờ tắm cho người bệnh.

- Tình trạng người bệnh.

- Tên người thực hiện.

VI. HƯỚNG DẪN NGƯỜI BỆNH VÀ NGƯỜI NHÀ

Hướng dẫn người nhà giữ vệ sinh cho người bệnh bằng cách vệ sinh răng miệng, lau rửa, thay quần áo cho người bệnh hàng ngày. Theo dõi, phát hiện những bất thường trên da người bệnh để báo nhân viên y tế.

VII. TÀI LIỆU THAM KHẢO

Quyết định số 1108/2004/QĐ-BYT ngày 29/03/2004 của Bộ trưởng Bộ Y tế về việc ban hành "Hướng dẫn quy trình chăm sóc người bệnh tập II"./.